

De aansprakelijkheid van de student – verpleegkunde tijdens de stage.

1. De aansprakelijkheid

De vraag moet gesteld worden of een student-verpleegkunde aansprakelijk kan gesteld worden voor schade die hij of zij berokkent aan een patiënt. **Het antwoord is zeker bevestigend. Een verzekering voor de student is dan ook noodzakelijk.**

Vermits de student-verpleegkunde geen contract heeft of kan hebben met een patiënt is de aansprakelijkheid beperkt tot de aquiliaanse aansprakelijkheid (betalen van een schadevergoeding) en de strafrechtelijke aansprakelijkheid (het krijgen van een gevangenisstraf/geldboete). Vermits men binnen de aquiliaanse aansprakelijkheid voor eigen daden reeds aansprakelijk is vanaf een leeftijd van ongeveer 6 – 7 jaar (leeftijd des ondersheids), is de student persoonlijk aansprakelijk voor de schade die hij door zijn fout berokkent aan derden. **In tegenstelling tot een werknemer-verpleegkundige met een arbeidsovereenkomst, kan de student niet genieten van de toepassing van art. 18 Arbeidsovereenkomstenwet of de Wet van 10 februari 2003 inzake de aansprakelijkheid van overheidspersoneel.** Deze wetgeving houdt in dat werknemers niet aansprakelijk zijn voor een toevallig voorkomend lichte fout, enkel een zware fout, bedrog en een herhaaldelijke lichte fout. M.a.w. de student-verpleegkunde is in tegenstelling tot de werknemer ook aansprakelijk voor schade die het gevolg is van toevallig voorkomende lichte fouten. **Ook de aansprakelijkheid voor schade ten gevolge van het gebruik van gebrekkige zaken is voor de student strenger dan voor de werknemer.** In art. 22 van de Wet op de Arbeidsovereenkomsten staat immers dat de werkgever moet zorgen voor het ter beschikking stellen van deugdelijk materiaal en hij aldus aansprakelijk is voor gebrekkig werk, te wijten aan de slechte hoedanigheid van de door hem geleverde “grondstoffen, gegevens, gereedschappen of apparatuur”. Dit art. 22 is evenmin van toepassing op de student-verpleegkunde.

Wat de **strafrechtelijke aansprakelijkheid** betreft wordt geen onderscheid gemaakt tussen het statuut van de verpleegkundige, zijnde ambtenaar, bediende of student. Een (student) verpleegkundige kan nog altijd strafrechtelijk vervolgd worden bij het begaan van beroepsfouten. In de praktijk zullen de meeste beroepsfouten binnen de verpleegkunde het (on) opzettelijk toebrengen van slagen en verwondingen, (on)opzettelijk doding of schuldig verzuim inhouden. Vermits de student-verpleegkunde strafrechtelijk meerderjarig is, zal hij zoals de gediplomeerde verpleegkundigen riskeren voor de strafrechter te moeten verschijnen. Het student zijn op zich kan wel een bijkomende reden zijn om bij de strafrechter “de gunst van de opschorting van uitspraak”

te verkrijgen. Dit houdt in dat de rechter oordeelt dat men schuldig is, maar dat er nog geen straf wordt uitgesproken indien er binnen een bepaalde periode geen nieuwe strafbare feiten van zekere omvang worden gepleegd. Dit laatste houdt in dat er niets vermeld wordt op het strafblad vermits men nog geen straf heeft gekregen.

De aansprakelijkheid van de studentverpleegkunde is zeer reëel. Het is niet omdat er weinig gevallen bekend zijn van aansprakelijkheid van stagiairs, dat er geen schadegevallen zijn. Vaak komt ook de verzekeringsmaatschappij tussen teneinde een vergoeding aan de slachtoffers uit te keren alvorens een procedure wordt opgestart. Het blijft dan ook essentieel dat de onderwijsinstelling of het ziekenhuis voor de student een degelijke en betrouwbare verzekering afsluit. Het verzekerd bedrag moet voldoende hoog zijn, de vereiste waarborgen moeten er in opgenomen zijn en de polis mag geen uitsluitingen bevatten zoals het misdrijf schuldig verzuim.

2. Moet er een verzekeringspolis worden afgesloten?

Een omzendbrief van 03.05.1991 bepaalt uitdrukkelijk dat in het secundair onderwijs het klinisch onderwijs waaronder de stages vallen, onder de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen verloopt. Dit zou kunnen betekenen dat de onderwijsinstellingen dienen in te staan voor de verzekering inzake burgerlijke aansprakelijkheid en de begeleiding van de stages. Doch dit impliceert geen verplichting om een dergelijke verzekering af te sluiten.

Een dergelijke regelgeving bestaat voor de onderwijsinstellingen hoger onderwijs niet. Dit betekent natuurlijk niet dat het voor onderwijsinstellingen hoger onderwijs ook geen algemene zorgvuldigheidsplicht is om een polis af te sluiten, teneinde zowel de instelling als de student tegen schadegevallen te verzekeren.

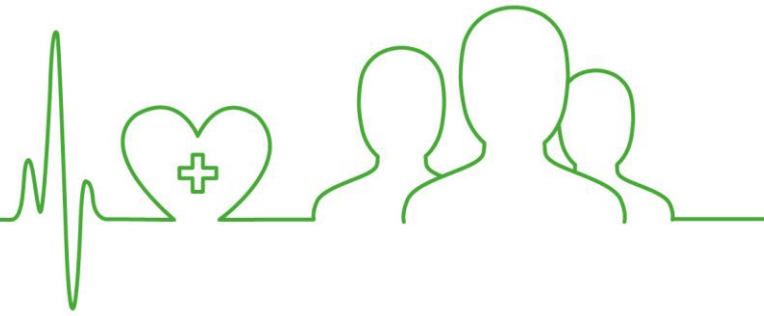
3. Wie sluit er in de praktijk een verzekeringspolis af?

3.1. Het ziekenhuis

De student-verpleegkunde wordt door de ziekenhuizen gelijkgesteld met een tijdelijke werknemer. Dit houdt in dat de ziekenhuizen zich voor de burgerlijke aansprakelijkheid van andermans daden indekken nl. voor de beroepsfouten van hun werknemers en de stagiairs.

3.2. De onderwijsinstelling

De onderwijsinstellingen sluiten een verzekeringspolis burgerlijke aansprakelijkheid af voor schade veroorzaakt aan derden (patiënt, ziekenhuis) door hun studenten. Volledigheidshalve moet worden opgemerkt dat er naast de aansprakelijkheid van het ziekenhuis en de onderwijsinstelling voor de

fouten van de student ook sprake kan zijn van een (gedeelde) aansprakelijkheid in hoofde van de stagebegeleider of de stagementor.

Mr. Jan Vande Moortel
Juridisch adviseur NVKVV